

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato:

Kontor: 3.s.kt.

J.nr.: 2005-12140-173

Sagsbeh.: LCH

Fil-navn: Dokument 4

Besvarelse af spørgsmål nr. 5 (Alm. del), som Tilsynet i henhold til grundlovens § 71 har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 5. oktober 2005

Spørgsmål 5:

"Ministeren bedes redegøre nærmere for 48 og 24 timers reglen i psykiatriloven om beslutning om tvangstilbageholdelse. Hvad er patientens retsstilling i den periode og hvorledes forholder det sig, hvis patienten indenfor f.eks. de første 48 timer skifter afdeling, starter der så nye 48 timer?"

Svar:

Psykiatrilovens § 10, stk. 3, bestemmer, at når en patient fremsætter anmodning om udskrivning, skal overlægen snarest muligt og senest inden 24 timer meddele vedkommende, om denne kan udskrives eller om tvangstilbageholdelse skal ske. Fremsættes anmodning om udskrivning inden for det første døgn efter, at tvangsindlæggelsen har fundet sted, skal overlægens beslutning meddeles senest inden 48 timer regnet fra tvangsindlæggelsen.

Bestemmelsen tager navnlig sigte på de tilfælde, hvor der kan blive tale om at nægte udskrivning. Ofte vil overlægen kunne tage stilling til en udskrivningsanmodning hurtigere. Fristen på 24 timer er en absolut maksimumsfrist, der alene bør udnyttes, når spørgsmålet om udskrivning må give anledning til særlig tvivl. Reglen gælder ikke kun for patientens første udskrivningsbegæring, men også i tilfælde hvor patienten tidligere har fået afslag på en anmodning om udskrivning og på ny fremsætter en anmodning om udskrivning, hvilket patienten har fri adgang til.

Hvis overlægen afslår at imødekomme en udskrivningsanmodning, foreligger der en tvangstilbageholdelse. I den situation, skal der beskikkes en patientrådgiver, hvis der ikke i forvejen er beskikket en til patienten, f.eks. i kraft af forudgående tvangsindlæggelse.

Hvis overlægen efter betænkningstiden imødekommer patientens ønske om udskrivning, vil patienten kunne forlade sygehuset. Er patienten i forvejen tvangsindlagt eller tvangstilbageholdt, vil ventetiden være en bestanddel af tvangsindlæggelsen eller tvangstilbageholdelsen, som patienten kan klage over til det lokale psykiatriske patientklagenævn.

Er den pågældende frivilligt indlagt og mod sin protest blevet forhindret i at forlade afdelingen i venteperioden, må denne tilbageholdelse antages at udgøre en frihedsberøvelse, hvis lovlighed vil kunne prøves efter retspleje-

lovens kapitel 43 a. I den situation vil der ikke foreligge en tvangstilbageholdelse. En efterprøvelse i retten vil derfor i første omgang omfatte en vurdering af, om det må anses for rimeligt, at overlægen anvendte en betænkningstid af den pågældende varighed inden for 24 timers fristen.

Reglen om 48 timers betænkningstid er en særregel, der alene gælder for patienter, der er tvangsindlagte. I den situation er det fundet nødvendigt at indrømme overlægen en observationstid, der er længere end 24 timer, for at tage stilling til om den tvangsindlagte patient skal tvangstilbageholdes. Fremsætter en tvangsindlagt patient en udskrivningsbegæring efter 4 timer har overlægen maksimalt 44 timer til at tage stilling til den. Fremsættes begæringen senere end 24 timer efter tvangsindlæggelsen, f.eks. 40 timer efter, anvendes hovedreglen om, at overlægen skal tage stilling til udskrivningsanmodningen efter 24 timer.

Der er som ved 24 timers fristen tale om en maksimumsfrist, således at hvis overlægen forsvarligt kan udøve skønnet hurtigere, bør vedkommende gøre det. Patienten har i ventetiden status som tvangsindlagt. Hvis udskrivning nægtes, vil patientens status ændres, så vedkommende nu er tvangstilbageholdt.

Det forhold, at patienten indenfor de første 48 timer skifter afdeling ændrer ikke ovenstående, idet det fremgår af § 10, stk. 3, at overlægens beslutning skal meddeles inden 48 timer regnet fra tvangsindlæggelsen.